

טיוטת הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי),
התשפ"ה-2025

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 38 ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981¹, ואחרי
התייעצות עם הוועדה המייעצת אני מורה לאמור:

תיקון התוספת 1. בהוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תנאי חוזה לביטוח חובה של
הראשונה רכב מנועי), התש"ע-2010² (להלן – ההוראות העיקריות) בתוספת הראשונה -

(1) בטופס א' -

(א) בסעיף 1 –

(1) אחרי ההגדרה "בעל הפוליסה", יבוא:

"הדרכה בנהיגה" – כהגדרת "הדרכה" בתקנה 170
לתקנות התעבורה;
"הוראת נהיגה" – כהגדרת "הוראה" בתקנה 170 לתקנות
התעבורה;".

(2) אחרי ההגדרה "חוק הפיצויים" יבוא:

"מבחן נהיגה" – כמשמעותה של "בחינה מעשית"
בתקנה 206 לתקנות התעבורה;".

(3) אחרי ההגדרה "תקופת הביטוח" יבוא:

"תקנות התעבורה"- תקנות התעבורה, התשכ"א-
1961³;".

(ב) בסעיף 6(א) –

(1) בפסקה (1), אחרי "חברתיות" יבוא "מטרות", ואחרי
המילה "פרטיות" יבוא "שאינן נכללות בפסקה (א1) להלן"

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) מטרה פרטית של הדרכה בנהיגה ומטרה פרטית של
מבחן נהיגה, ובלבד שהכיתוב "הדרכה בנהיגה" צוין
במפורש בתעודת הביטוח;".

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 208; התשע"ט, עמ' 160.
² ק"ת התש"ע, עמ' 718; התשפ"א, עמ' 2704.
³ ק"ת התשכ"א, עמ' 1425; התשפ"ה, עמ' 506.

(3) בפסקה (2), המילים "מטעם רשות הרישוי (י"טסטי)" – יימחקו, ובמקום "שמטרות אלה צוינו" יבוא "שהכיתוב "לימוד נהיגה" צוין".

(ג) בסעיף 8 (ב) -

(1) בפסקה (2) -

(א) המילים "או מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי (להלן – טסטי)" – יימחקו ;

(ב) במקום תלמיד נהיגה" יבוא "משתלם" ;

(ג) במקום הסיפא החל מהמילים "מורה נהיגה" יבוא :
"מדריך בהשתלמות מעשית ;
לעניין זה –

"מדריך בהשתלמות מעשית" – כמשמעותו בתקנה 213ג לתקנות התעבורה ;

"משתלם" – כהגדרתו בתקנה 213א לתקנות התעבורה".

(2) אחרי פסקה (2) יבוא -

"(3) אם השימוש ברכב מנועי היה למטרת הוראת נהיגה או למטרת הדרכה בנהיגה, לא יהיה המבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו, ובלבד שהנוהג ברכב הוא תלמיד נהיגה המלווה בידי מורה נהיגה מוסמך או שהנוהג ברכב הוא תלמיד נהיגה המלווה בידי אדם בעל היתר הדרכה מטעם משרד התחבורה, והשימוש ברכב נעשה בהתאם להיתר ההדרכה, ככל שמדובר בנוהג אשר לומד נהיגה בידי אדם בעל היתר הדרכה בנהיגה.

לעניין זה -

"היתר הדרכה" - כמשמעותו בתקנה 225 לתקנות התעבורה;

"מורה נהיגה מוסמך" - כמשמעותו של "מורה מוסמך" בתקנה 170 לתקנות התעבורה;

"תלמיד נהיגה" - כמשמעותו בפרק שלישי סימן א' לתקנות התעבורה;

(4) אם השימוש ברכב מנועי היה למטרת מבחן נהיגה, לא יהיה המבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו, ובלבד שהנוהג ברכב בעת מבחן הנהיגה לווה בידי בוחן מוסמך מטעם משרד התחבורה, ושהשימוש ברכב בעת מבחן הנהיגה נעשה בהתאם להיתר ההדרכה, ככל שמדובר בנוהג אשר למד נהיגה בידי אדם בעל היתר הדרכה."

(2) בטופס ב' -

(א) בסעיף 1 -

(1) אחרי ההגדרה "בעל הפוליסה" יבוא:

"הדרכה בנהיגה" - כהגדרת "הדרכה" בתקנה 170 לתקנות התעבורה;

"הוראת נהיגה" - כהגדרת "הוראה" בתקנה 170 לתקנות התעבורה;"

(2) בהגדרה "הרכב" המילים "התשכ"א-1961" - יימחקו;

(3) בהגדרה "רישיון סחר" המילים "התשכ"א-1961" יימחקו;

(4) אחרי ההגדרה "תקופת ביטוח" יבוא:

"תקנות התעבורה" - תקנות התעבורה, התשכ"א-1961."

(ב) בסעיף 7(א) בפסקה (1) -

(1) ברישא אחרי "עסקית" יבוא "או פרטית";

(2) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא :

"(ד) הדרכה בנהיגה";

2. תיקון התוספת השנייה בתוספת השנייה להראות העיקריות -

(1) בטופס א', בסעיף 14, במקום "22(ג)" יבוא "22(ה)".

(2) בטופס ב', בסעיף 14, במקום "22(ג)" יבוא "22(ה)".

(3) בטופס ג', בסעיף 1, אחרי לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, " יבוא "למעט כלי רכב לפי סעיף 7(ב) לפוליסה. (יש לציין את כלי הרכב שאינם נכללים בחבות המבטח לפי סעיף 7(ב) לפוליסה, קרי כלי רכב עד 3.5 טון; אופנוע; טרקטורון; כלי רכב מסחרי מעל 3.5 טון; מונית; אוטובוס; רכב מיוחד); לעניין זה -

"רכב מיוחד" - רכב שמפעיל מאגרי המידע הגדיר אותו רכב מיוחד; "מפעיל" ו-"מאגרי המידע" - כהגדרתם בתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004.

(4) בטופס ד' בסעיף 1, אחרי "בחוק הפיצויים" יבוא "שאינו רשום במשרד הרישוי על שם בעל הפוליסה או בן משפחה מדרגה ראשונה שלו או בעל עניין בתאגיד", והמילים "במשרד הרישוי" והמילים "התשכ"א-1961" - יימחקו.

3. תחילה תחילתן של תקנות אלה 3 חודשים מיום פרסומן.

4. תקנות אלה יחולו על פוליסות ביטוח רכב חובה.

י"ג באדר התשפ"ה (13 במרץ 2025)

עמית גל

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון

דברי הסבר

כללי

הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010 (להלן – **הוראות הפיקוח**) קובעות הוראות לעניין הפוליסה התקנית, תעודות הביטוח ואופן הפקתן.

התוספת הראשונה לתקנות כוללת שלושה טפסים המהווים את נוסח פוליסות הביטוח:

1. טופס א' – פוליסה לביטוח רכב חובה, המיועדת למרבית כלי הרכב ומכסה שימוש בכלי רכב מוגדר.
2. טופס ב' – פוליסה לביטוח סחר – רכב חובה, המכסה נהיגה של נהג נקוב במספר כלי רכב שונים, במסגרת רישיון סחר.
3. טופס ג' – פוליסה לביטוח תו סוחר – רכב חובה, המכסה את השימוש ברכב לצורך המטרות אשר לשמן ניתן רישיון הסחר שבשלו הוצאה לרכב לוחית זיהוי 'במבחן' וכאשר הרכב נושא עליו את לוחית הזיהוי כתנאי לכיסוי הביטוחי, על ידי בעל הפוליסה או כל נהג שקיבל היתר מבעל הפוליסה להשתמש ברכב. פוליסה זו רלוונטית, בין היתר, לסוחר רכבים המעוניין לאפשר לקונה פוטנציאלי להשתמש ברכב לנסיעת מבחן, וכן לצורך הסעת הרכב לבדיקה, תיקון או מבחן רישוי לרכב

התוספת השנייה לתקנות כוללת ארבעה טפסים המהווים את נוסח תעודות הביטוח:

1. טופס א' – תעודת ביטוח המיועדת למרבית כלי הרכב ומכסה שימוש בכלי רכב מוגדר.
2. טופס ב' – תעודת ביטוח הכוללת תניית השתתפות עצמית מוגדלת (בנוסף לתנאים הקבועים בטופס א').
3. טופס ג' – תעודת ביטוח לפוליסת סחר.
4. טופס ד' – תעודת ביטוח לפוליסת תו סוחר.

מפניות ציבור ופעילות פיקוח שביצעה הרשות עלה צורך לערוך את התיקונים הבאים להוראות:

- א. התאמות נוסח הנדרשים לאחר בחינה חוזרת של סעיפי הפוליסה התקנית ותעודות הביטוח.
- ב. קביעת הוראות לעניין שימוש ברכב מנועי למטרת הדרכה בנהיגה בהתאם לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן – **תקנות התעבורה**), ולעניין חבות המבטח לספק כיסוי ביטוחי למטרה זו.
- ג. קביעת הוראות לעניין שימוש ברכב מנועי למטרת הוראת נהיגה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה, ולעניין חבות המבטח לספק כיסוי ביטוחי למטרה זו.
- ד. עדכון הוראות הפוליסה התקנית לעניין הנתונים להצגה בספח תעודת הביטוח.

לסעיף 1(1)(א) ו-1(2)(א) (תיקון סעיף 1 לטופס א' לתוספת הראשונה וסעיף 1 לטופס ב' לתוספת הראשונה)

לאור השימוש במונחים "הדרכה בנהיגה" ו"הוראת נהיגה" במספר סעיפים בטופס א' ו-ב', מוצע להוסיף בסעיף 1 בטפסים אלה את ההגדרות "הדרכה בנהיגה" ו"הוראת נהיגה", אשר יתבססו על הוראות תקנות התעבורה. כמו כן, נוספה ההגדרה של המונח "תקנות התעבורה" באיזכורה המלא של החקיקה, החוזרת על עצמה לאורך התוספת הראשונה במספר פעמים.

לסעיף 1(1)(ב) (תיקון סעיף 6 לטופס א' לתוספת הראשונה)

בהתאם לתקנות התעבורה רשאי אדם להוציא היתר הדרכה לצורך לימוד נהיגה באופן פרטי מאת רשות הרישוי במשרד התחבורה, בכפוף לעמידה בקריטריונים שונים שנקבעו על ידי משרד התחבורה. הדרכה בנהיגה מהווה חלופה ללימוד נהיגה אצל מורה נהיגה מוסמך. להבדיל מלימוד נהיגה על ידי מורה נהיגה מוסמך, אשר כרוך בתשלום, תקנות התעבורה קובעות כי לימוד נהיגה בידי בעל היתר הדרכה מתבצע ללא תשלום, ולכן מאפשר חיסכון

כספי רב לציבור לומדי הנהיגה.

מבירור שערכה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – הרשות) מול משרד התחבורה, עולה כי משרד התחבורה דורש, כתנאי לקבלת היתר הדרכה בנהיגה, הנפקת תעודת ביטוח רכב חובה שעל גביה מצוין כי מדובר בתעודת ביטוח המיועדת להדרכה בנהיגה.

שימוש ברכב למטרת הדרכה בנהיגה ושימוש ברכב למטרת ביצוע מבחן נהיגה עבור מי שלמד נהיגה בידי בעל היתר הדרכה מוגדרים כשימושים פרטיים ברכב ולא כשימושים עסקיים ברכב, מאחר ובעל היתר ההדרכה אינו רשאי לגבות תשלום מהתלמיד תמורת ההדרכה או תמורת השימוש ברכב בעת מבחן הנהיגה. לפיכך, מוצע להוסיף למטרות השימוש המותרות ברכב מטרה פרטית של הדרכה בנהיגה ומטרה פרטית של מבחן נהיגה, וזאת בכפוף לכך שיצוין על גבי תעודת הביטוח כי היא מיועדת להדרכה בנהיגה.

בנוסף, מוצע לתקן את סעיף 6(א)(2), העוסק בשימוש ברכב למטרה עסקית של הוראת נהיגה ולמטרה עסקית של מבחן נהיגה, ולהבהיר מהי מטרת השימוש אשר צריכה להיות רשומה על גבי תעודת הביטוח.

לסעיף 1(ג) (תיקון סעיף 8 לטופס א' לתוספת הראשונה)

סעיף 8(ב)(2) לטופס א' לתוספת הראשונה מתייחס כיום הן לנוהג בעת השתלמות מעשית בנהיגה והן לנוהג בעת ביצוע מבחן נהיגה.

מוצע לבצע את התיקונים שלהלן:

א. שינוי נוסח הסעיף כך שיתייחס להשתלמות מעשית בנהיגה בלבד והעברת ההתייחסות לתלמידי נהיגה במסגרת לימודי נהיגה ובמסגרת מבחן נהיגה לסעיפים נפרדים.

ב. החלפת המונח "תלמיד נהיגה" במונח "משתלם", מאחר ונוהג ברכב בעת השתלמות מעשית הינו ככלל בעל רישיון ואינו כלול בקטגוריה של תלמידי נהיגה.

ג. שינוי הסעיף כך שחבות המבטח לפי הפוליסה תחול ככל שהמשתלם ילווה בידי מדריך בהשתלמות מעשית, בהתאם לתקנה 213ג לתקנות התעבורה, ולא בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה. זאת מאחר ועל פי תקנות התעבורה על המשתלם להיות מלווה בידי מדריך בהשתלמות מעשית ולא בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה.

הוספת סעיף 8(ב)(3) ו-8(ב)(4) תאפשר לתת מענה מלא לחבות המבטח במקרים שבהם נוהג ברכב תלמיד נהיגה או משתלם בהשתלמות מעשית בנהיגה, כאשר היום חבות זו איננה מוסדרת באופן ברור בסעיף 8(ב)(2).

לסעיף 1(2)(ב) (תיקון סעיף 7א) לטופס ב' לתוספת הראשונה)

סעיף 7א) מאפשר הרחבה של חבות המבטח ככל שהדבר מצוין במפורש בפוליסה.

במסגרת זו, מוצע להסדיר במפורש שיהיה ניתן להרחיב את חבות המבטח גם לשימוש של הדרכה בנהיגה.

לסעיף 1(1) ו-2(2) (תיקון סעיף 14 לטופס א' וטופס ב' לתוספת השנייה)

סעיף 14 לטפסים א' ו-ב' לתוספת השנייה קובע כי בתעודת הביטוח יצוינו מטרות השימוש ברכב. מוצע לבצע תיקון טעות סופר ולעדכן את נוסח הסעיף כך שתעודת הביטוח תשקף את כיסוי ההשבתה לפי סעיף 22(ה) לטופס א' לתוספת הראשונה.

סעיף 14 מציג בתעודת הביטוח את מטרות השימוש המותרות ואת בני האדם הרשאים לנהוג ברכב (ציטוט סעיפים 6 ו-7 לפוליסה). במסגרת התיקון האחרון להוראות הפיקוח משנת 2020 נוספה החובה לכלול בסעיף 14 גם את ציטוט סעיף 22(ג) לפוליסה. סעיף 22(ג) עוסק בביטול פוליסת ההשבתה בידי בעל הפוליסה, ולא בכללים לציון ההשבתה על גבי תעודת הביטוח, ואילו סעיף 22(ה) עוסק בהוראות לעניין תעודת הביטוח במקרה של השבתה.

לסעיף 2(3) (תיקון סעיף 7 בטופס ג' לתוספת השנייה)

בהתאם לסעיף 7(ב) לטופס ב' לתוספת הראשונה, המבטח רשאי להגביל את חבותו לפי הפוליסה, כך שלא תכלול כיסוי ביטוחי לשימוש באחד או יותר מכלי הרכב האלה: כלי רכב עד 3.5 טונות, אופנוע, טרקטורון, כלי רכב מסחרי מעל 3.5 טונות, מונית, אוטובוס, רכב מיוחד, ובתנאי שהדבר צוין במפורש בתעודת הביטוח.

מוצע לתקן את תיאור הרכב לצורך ביטוחו בתעודת הביטוח (טופס ג' לתוספת הראשונה) בהתאם, כך שבסיפא שלו יצוינו כלי הרכב שאינם נכללים בחבות המבטח, בהתאם להוראות סעיף 7(ב). יצוין כי הוראות זהות קיימות בטופס ד' לתוספת השנייה.

לסעיף 2(4) (תיקון סעיף 1 בטופס ד' לתוספת השנייה)

בהתאם להוראות סעיף 1 בטופס ד' לתוספת השנייה, בתעודת הביטוח של תו סוחר נקבע כי הרכב שבגינו ניתן הכיסוי הביטוחי מחויב להיות רשום על שם בעל רישיון סחר. נציין כי המבוטחים בפוליסת תו סוחר הינם בעלי מלאכה אשר נותנים שירות למספר גדול של בעלי רכבים, כגון בעלי מוסכים, ולא רק סוחרי מכוניות או יבואנים, ולכן מחייב שיהיה ברשותם רישיון סחר.

מוצע לתקן את תיאור הרכב לצורך ביטוחו בתעודת הביטוח (טופס ד' לתוספת הראשונה) בהתאם, כך שברישא שלו תנוסח בהתאמה להגדרת "הרכב" בסעיף 1 בפוליסת "תו סוחר", טופס ג' לתוספת הראשונה. יצוין כי הוראות זהות קיימות בטופס ג' לתוספת השנייה.